

Tēžu un disertāciju digitālo bibliotēku tīkls

Ilga Rampāne

Tēžu un disertāciju digitālā bibliotēka veicina elektronisko tēžu un disertāciju radīšanu, izplatīšanu, izmantošanu un saglabāšanu. Organizācija atbalsta elektronisko izdevējdarbību un *Open Access* kustību - atvērtu piekļuvi materiāliem, lai veicinātu zināšanu apmaiņu visā pasaulē.

Tēžu un disertāciju digitālās bibliotēkas tīkla dalībnieki var būt atsevišķas institūcijas, konsorcijs vai individuāli atbalstītāji. Latvijas Universitāte (LU) ir viena no aptuveni simts pasaules universitātēm - tīkla dalībniecēm, kas atbalsta organizācijas mērķus.

Tēžu un disertāciju digitālās bibliotēkas tīkls atbalsta augstākās izglītības iestādes elektronisko tēžu un disertāciju programmu izveidi un attīstību. Tas veic elektronisko tēžu un disertāciju savākšanu un arhivēšanu, kā arī veicina augstākās izglītības iestāžu personāla informēšanu par priekšrocībām.

Latvijas Universitātes administratori, pasniedzēji, studenti un bibliotekāri iesaistoties šajā organizācijā iegūst informāciju par to, kā izveidot un pārvaldīt institūcijas elektronisko tēžu un disertāciju programmu un krātuvi (repozitoriju), kā meklēt elektroniskās tēzes un disertācijas, kā veidot un kur saglabāt disertācijas. Disertāciju autoriem un viņu vadītājiem tiek sniegta noderīga informācija par elektronisko tēžu un disertāciju juridiskiem un tehniskiem jautājumiem, saites uz noderīgiem resursiem, kā arī jaunākās ziņas un pētījumu apraksti.

Pētniecības universitātes piedāvā autoriem iespēju noguldīt savas elektroniskās tēzes vai disertācijas specializētā augstskolas disertāciju krātuvē vai brīvas piekļuves repozitorijā. Repozitorijos ievietotās tēzes vai disertācijas tiek indeksētas un iekļautas tēžu un disertāciju [kopkatalogā](#).

LU visas LU izstrādāto un aizstāvēto promocijas darbu e-versijas, sākot no 2007.gada, tiek ievietotas LU informācijas sistēmā (LUIS), bet piekļuve pilntekstam iespējama no [LU izstrādāto/aizstāvēto disertāciju datubāzes](#). 2014.gada beigās tika izstrādāta programma, kas nodrošina promocijas darbu importu no LUIS uz [LU e-resursu repozitoriju](#), kur turpmāk būs pieejamas LU izstrādāto un aizstāvēto promocijas darbu

e-versijas. Jāpiebilst, ka kopumā LU e-resursu repozitorijā ir ievietotas 1070 disertācijas (atlasīts - 01.03.2015).

Repozitorijā iekļautos promocijas darbus indeksē arī dažādas meklētājprogrammas, tostarp Bīlefeldes Universitātes akadēmiskais informācijas meklētājs [BASE \(Bielefeld Academic Search Engine\)](#). Attēlā ir redzama promocijas darba meklēšana un iegūtā rezultāta piemērs.

The screenshot displays the BASE search engine interface. At the top, there are navigation tabs for 'BASIC SEARCH', 'ADVANCED SEARCH', 'HELP', 'BROWSING', and 'SEARCH HISTORY'. The 'ADVANCED SEARCH' tab is active. The search criteria are: Publisher: Latvijas Universitate, Title: (empty), Author: (empty), Subject Headings: Psiholoģija, (Part of) URL: (empty), 10 Hits pro page, Boost open access documents, and Find additional word forms. The search results show 2 hits in 71,243,424 documents in 0.16 seconds. The first result is a document titled 'Kolektīvās vainas izjūtas ietekme uz konflikta risināšanas stratēģiju vērtējumu: Izraēlas - Palestīnas konflikta gadījums; THE IMPACT OF COLLECTIVE GUILT ON PREFERENCES OF CONFLICT RESOLUTION STRATEGIES: THE CASE OF ISRAELI-PALESTINIAN CONFLICT' by Solomatina, Inna. The document is available in Latvian and English, published in 2015 by Latvian University. The interface also includes options for sorting results, refining search, and more options like search history and RSS feed.

1.att. Meklētājprogramma BASE (promocijas darbu meklēšana un rezultāts)

Izmantotie avoti:

1. Networked Digital Library of Theses and Dissertations [online]. - Available: <http://www.lib.vt.edu/find/databases/N/networked-digital-library-of-theses-and-dissertations-ndltd.html>
2. NDLTD [online]. - Available: <http://www.ndltd.org/home>